

остро желѣзо, тоя плугъ само крѣти и подкопавъ безъ да обрыца и врьга на горѣ отъ раскрѣтеныи подземь. Това ровеніе подземъ съ такъвъ плугъ наистинж е тяжко и мжчно, зачто-то ся иска ягкѣ добытъкъ и двоенъ трудъ, нѣ колко-то и да е мжчно-то си има и добрини-ты: до раскрѣтеныи подземъ тогава могъть да достигать въздухъ, влага и топлина-та му помагать да ся растроши и разблажи какво-то и орна-та прѣсть да надебелѣе; подроventый подземъ може да попива водж та така дръжи и орнж-тж прѣсть по-влажнж; у така подкопанъ подземъ жито-то ся вкоренява на по-глубоко, та нѣма и да полѣгне, зачто-то като ся вкорени тегли на глубоко и не ся бон ни отъ вѣтеръ, ни отъ порой и пр.

Глубока оранъ особено ся прѣпорѣчя за стрѣмны, мало или много наведены нивы. На такъвж нивж орна-та прѣсть ако е плитка, а отъ долия-та прѣсть е набита цѣлина то кога вали дѣждъ орна-та прѣсть ще ся отмыва та помалко-по-малко ще обосѣе. А ако подземъ-тъ ѣ бжде раскрѣтенъ и подроventъ, то дѣждъ-тъ ще ся слива и навжтрѣ та нѣма толкова да отмыва орнж-тж прѣсть, а при това подземъ-тъ ще ѣ дръжи и влажж.

За орачь чловѣкъ златно правило е: *всякога ори у врѣмѣ*, сиречь кога му е *врѣмѣ-то*; никой никога не ся е разкайялъ, че е оралъ много рано, а мнозина ся сж разкайвали, че орали много късно.

Тяжка и жилава земля трѣбува да ся оре прѣди да настане зима; това и по-добрѣ поноси па е и тврьдѣ потрѣбно. Зимный мразъ, влага-та, вѣтрове-ти много спомагать за да ся растроши прѣзъ зимж-тж жилава-та земля, та да стане ровка и мягка. Нѣ кога ся разоре нѣкоя нива прѣди зимж-тж трѣбува да ся остави на бразды, сир. не быва да ся брька и троши на ситно, зачто-то отъ зимж-тж влажж бы ставжла на кашыж, па послѣ пакъ бы ся стягжла и сбила, а кога си остане не брькана на бразды, тогава влага-та и студъ-тъ само щжть ѣж потрошять и омягчать.

Много мокро мѣсто повече-то не орьжть а *гребенять*. Кога-то ся изоре така, что-то да ся искаратъ само двѣ бразды една до другж какво-то да ся възселонять та да направять *гребенъ*, а прѣзъ двѣ-тѣ бразды по-нататькъ ся по-остава малко цѣлина, па послѣ ся теглять пакъ двѣ бразды